

Majandus- ja taristuministri 1. märtsi 2016. a määruse nr 18 „Nõuded ohtliku ja suurõnnetuse ohuga ettevõtte kohustuslikele dokumentidele ja nende koostamisele ning avalikkusele edastatavale teabele ja õnnetusest teavitamisele“ muutmise määruse eelnõu seletuskiri

Lisa

KOOSKÕLASTUSTABEL

Kooskõlastaja arvamuse esitaja	või Eelnõu paragrahv, lõige, punkt	Märkuse või ettepaneku sisu	Arvestatud/mittearvestatud/selgitatud, mittearvestamise põhjus
Päästeamet			
		Sisulised märkused	
	Eelnõu	1. Eelnõu § 1 punkt 6 (§ 7 lg 2) kohaselt peavad suurõnnetuse ohuga ettevõtte ja ohtliku ettevõtte käitaja õnnetuse korral kohe teavitama ettevõtte territooriumil ja vahetus läheduses õnnetuse mõjupiirkonda jäävaid isikuid. Eelnõu seletuskiri sedastab, et 12. oktoobril 2025 jõustunud hädaolukorra seaduse muudatustega sätestati §-ga 13¹ nõuded viivitamatu ohuteate edastamisele. Käesolevalt on eelnõus kasutatud mõistet „kohe“. Sõnad „kohe“ ja „viivitamata“ on sisuliselt sama tähendusega, kuid nii kemikaaliseaduses (KemS) kui ka hädaolukorra seaduses (HOS) kasutatakse mõisteid „viivitamata“ ja „viivitamatu ohuteavitus“. Tulenevalt eeltoodust teeb Päästeamet ettepaneku	Arvestatud.

		kasutada õigusaktides läbivalt mõistete ühtlustamise eesmärgil sõna „viivitamata“. Õigusselguse tagamiseks täpsustame, et käitaja ise ei tee teavitust, vaid korraldab, st annab nt korralduse käitise töötajale (nt üksuse juhile) teavitus läbi viia. Seega mitte segi ajada käitaja poolset teavitust ja riigi poolset teavitust.	
	Eelnõu	2. Eelnõu § 1 punktiga 7 (§ 7 lõige 4) täiendatakse määrust ja on sõnastatud järgmiselt: „Ohuteavituse süsteem peab olema ohtu arvestades asjakohane ja alati kasutusvalmis. Kui suurõnnetuse ohuga ettevõtte või ohtliku ettevõtte käitaja kasutab ohust teavitamiseks oma sireeniseadmeid, tagab ettevõtja, et seadmed on töökorras ja regulaarselt testitud. Ettevõtja teavitab vähemalt kümme päeva enne seadme testimist sellest kohaliku omavalitsuse üksust, kes omakorda teavitab mõjupiirkonda jäävaid isikuid.“ Päästeameti hinnangul peab ohuteavituse süsteem olema ohtu arvestades asjakohane ja alati kasutusvalmis. Kui suurõnnetuse ohuga ettevõtte või ohtliku ettevõtte käitaja kasutab ohust teavitamiseks oma sireeniseadmeid, tagab käitaja, et seadmed on töökorras ja testitud vähemalt kord aastas. Käitaja teavitab seadme testimisest Häirekeskust ning kohaliku omavalitsuse üksust, kes korraldab mõjupiirkonna isikute teavitamise. Eelnõus kasutatakse mõistet „regulaarselt testitud“, mis on õiguslikult ebamäärane ega pruugi tagada	Arvestatud osaliselt ja selgitatud. Arvestatud ettepanekuga, et käitaja peab testimisest teavitama ka Häirekeskust (§ 7 lõiget 4). Eelnõu § 1 punkti 7 ja seletuskirja täiendatud. Ettepaneku määratlenda mõistlik aeg, kui palju peab ettevõtja sireeni testimisest ette teavitama kohaliku omavalitsuse üksust, esitas Eesti Linnade ja Valdade Liit, kes esindab Eesti linnu ja valdu ning seisab nende huvide eest riigi tasandil. Ette teavitamise aeg võimaldab kohaliku omavalitsuse üksusel paremini oma elanikke teavitada. Tähtajaks on sätestatud vähemalt 10 päeva, mis loob võimaluse teavitada ka oluliselt varem ning tagab praktikas piisava paindlikkuse. Seega ettepanekut ei arvestata, kuna kohaliku omavalitsuse üksused, kes peavad teavitama mõjupiirkonda jäävaid isikuid sireenide

		ohuteavituse süsteemide piisavat töökindlust. Regulaarsus võib praktikas tähendada ka kord kolme aasta jooksul toimuvat õppust, mis ei vasta ohuteavituse süsteemi toimimise tagamise eesmärgile. Selguse ja ühtlase praktika tagamiseks on vajalik määratleda minimaalse testimise sagedus ja Päästeamet teeb ettepaneku sätestada testimise sageduseks vähemalt üks kord aastas. Aastane testimissagedus on kooskõlas ohutusriskide juhtimise põhimõtetega ning muude regulatsioonidega, mis eeldavad kriitiliste ohusüsteemide regulaarset kontrolli. Päästeamet ei nõustu eelnõus sätestatud nõudega teavitada kohalikku omavalitsust vähemalt kümme päeva enne sireenide testimist, kuna see ei ole kõigis omavalitsustes rakendatav ega pruugi tagada elanike efektiivset teavitamist. Näiteks kümnepäevane tähtaeg võib osutuda liiga lühikeseks või mõnes olukorras ka tarbetult piiravaks. Samuti kasutavad omavalitsused teavitamiseks erinevaid kanaleid (kohalik ajaleht, koduleht, sotsiaalmeedia), mille avaldamistähtaeg varieerub. Seetõttu ei ole põhjendatud määruse tasandil sedavõrd detailselt tähtaega kehtestada. Paindlikum lahendus võimaldab ettevõttel ja kohaliku omavalitsuse üksusel kokku leppida sobivas teavitamise ajas, arvestades kohalikke olusid ja teavitamispraktikaid. Lisaks teeb Päästeamet ettepaneku, et käitaja peab testimisest teavitama ka Häirekeskust, kuna	testimisest, on sellise lahenduse ise välja pakkunud. Ettepanekut regulaarse testimise nõude kehtestamiseks ei arvestata, kuna see suurendaks kohalike omavalitsuste ning ettevõtjate halduskoormust veelgi ega anna sisulist lisaväärtust, arvestades asjaoluga, et seadmed peavad olema tehniliselt töökorras ja testitud.

		Häirekeskusel peab olema valmisolek anda asjakohast teavet, et vältida arusaamatusi või paanikat ning eelinfo võimaldab Häirekeskusel vajadusel kohandada töökorraldust. Samuti peab olema valmis riigiinfo telefon 1247, kes hakkab testimiste ajal vastama elanike päringutele. Seega toetab Häirekeskuse teavitamise kohustus ohuteavituse süsteemi üldist toimivust ja elanike paremat informeeritust. Tulenevalt eeltoodust teeb Päästeamet ettepaneku sõnastada § 7 lõige 4 järgmiselt: „Ohuteavituse süsteem peab olema ohtu arvestades asjakohane ja alati kasutusvalmis. Kui suurõnnetuse ohuga ettevõtte või ohtliku ettevõtte käitaja kasutab ohust teavitamiseks oma sireeniseadmeid, tagab ettevõtja, et seadmed on töökorras ja vähemalt kord aastas testitud. Ettevõtja teavitab enne seadme testimist sellest Häirekeskust ning kohaliku omavalitsuse üksust, kes omakorda teavitab mõjupiirkonda jäävaid isikuid.“	
	Seletuskiri	3. Ettepanek on määruse seletuskirja kolmanda lõigu lõppu (lk 1) lisada juurde selgitus, miks on oluline kohalikku omavalitsust teavitada ning miks võib tekkida väärinfo või ärevus. Seega asjakohane oleks siis tuua selgitus riiklike sireenide käivitamise osas, st kui riiklikke sireeniseadmeid testitakse, siis toimub eelteavitus või kui ohu olukorras riiklikud sireeniseadmed käivitatakse, siis saadetakse teavitus ka SMS sõnumi vm ohuteavituse kanali kaudu.	Arvestatud ja seletuskirja täiendatud.

	Seletuskiri	4. Seletuskirjas on jäänud läbivalt täpsustamata, mida tähendab „vahetu lähedus“. Palume see seletuskirjas välja tuua, kuna määruses seda mõistet kasutatakse ning selle selgituse puudumine ei võimalda adressaatidel ja järelevalvet teostavatel asutustel üheselt aru saada, mida selle all on mõeldud. Vahetu lähedus on suurõnnetuse ohuga ettevõtte või ohtliku ettevõtte territooriumiga piirnev maa-ala, sh hoonestus ja krundid, mis vahetult külgnevad ettevõttega. Vahetu lähedus sõltub käideldavatest kemikaalidest ja nende kogustest ning võib ettevõttepõhiselt erineda. Vahetu lähedus kujutab endast lähimat ala, kus inimesed, hooned või tegevused võivad esimesena olla mõjutatud ettevõtte võimalikust õnnetusest, arvestades nii otsest füüsilist kontakti kui ka mõjude leviku trajektoori. Vahetut lähedust tuleb vajadusel laiendada olukordades, kus õnnetusest tulenevad mõjud võivad levida ettevõtte lähiterritooriumist kaugemale, näiteks pilvena liikuvate ohtlike ainete, suitsu, soojuskiirguse või lööklaine korral. Sel juhul hõlmab vahetu lähedus ala, kus inimesed või objektid on esimesena ja kõige intensiivsemalt mõjutatud võimaliku õnnetuse tagajärgedest. Vahetut lähedust võib kitsendada juhul, kui riskianalüüsist või ohutusaruandest järeldub, et võimaliku õnnetuse mõjuala ei ulatu ettevõtte territooriumist väljapoole ning väliseid isikuid või objekte ei ole ohus.	Arvestatud ja seletuskirja täiendatud.
	Seletuskiri	5. Seletuskirjas on eksitav lõige (lk 1, viimane lõige), milles viidatakse, et ettevõtjatel võimaldatakse	Arvestatud ja seletuskirja täiendatud.

		kasutada tulevikuks riiklikku ohuteavituse süsteemi EE-ALARM. Sellekohane viide ei ole õige. Ettevõtjad ei saa ise käivitada riiklikke sireene või muid EE-ALARMi komponente, kuid saavad teha ettepaneku teavituse käivitamiseks. KemS sätestab, et käitaja korraldab koostöös Päästeametiga viivitamata õnnetuse mõju piirkonda jäävate isikute õnnetusest teavitamise. Määruse eelnõuga sätestaks, mis osas korraldab teavituse käitaja (territoorium ja vahetu lähedus) ning mis osas Päästeamet (väljaspool territooriumi).	
	Seletuskiri	6. Seletuskirjas lk 4 olev lause „Viivitamatu ohuteate edastamiseks kasutatakse riiklikku ohuteavituse süsteemi EE-ALARM (edaspidi EE-ALARM).“ Korrigeerida järgmiselt „Riik kasutab viivitamatu ohuteate edastamiseks ohuteavituse süsteemi EE-ALARM (edaspidi EE-ALARM)“. Täiendus on oluline, et eristada, mida kasutab riik ning mida ettevõtte. Ettevõttel puudub ligipääs EE-ALARMile.	Arvestatud ja seletuskirja täiendatud.
	Seletuskiri	7. Seletuskirjas lk 5 olev lause „Praktikas tähendab see olenevalt ettevõtte suurusest kuni 4,5 kilomeetri raadiuses olevat piirkonda, mida aga reaalsuses tagada pole võimalik“ vajab täiendamist. Mõjupiirkonna suurus ei sõltu ettevõtte suurusest, vaid ettevõttes käideldavatest kemikaalidest ja võimalikest stsenaariumitest ning selle põhjal arvutuslikest ohuala suurustest.	Arvestatud ja seletuskirja täiendatud.

	Seletuskiri	8. Seletuskirjas lk 5 olev lause „Häirekeskuse kaudu saab PÄA esmase info ning reageerib sündmusele, minnes kohapeale, kus päästetööde juht võtab vastu otsuse õnnetuse mõjupiirkonda jäävate isikute laiemaks teavitamiseks“ täiendada järgmiselt: „Häirekeskuse kaudu saab PÄA esmase info ning reageerib sündmusele, minnes kohapeale, kus päästetööde teeb ettepaneku ja PÄA riiklik kommunikatsiooni valve võtab vastu otsuse õnnetuse mõjupiirkonda jäävate isikute laiemaks teavitamiseks“.	Arvestatud ja seletuskirja täiendatud.
	Seletuskiri	9. Seletuskirjas lk 6 olev lause „Sellise õppuse käigus tuleks katsetada ka ettevõtja võimekust korraldada avalikkuse teavitamist“ täiendada järgmiselt „Sellise õppuse käigus tuleks katsetada ka ettevõtja võimekust korraldada mõju piirkonda jäävate isikute teavitamist“. Väljend „avalikkuse teavitamine“ on liiga lai mõiste, sh määruse tasandil kasutatakse mõistet „mõju piirkonda jäävate isikute teavitamine“.	Arvestatud ja seletuskirja täiendatud.
	Seletuskiri	10. Seletuskirjas lk 7 on eksitav viide „129 ohtlikku ja suurõnnetuse ohuga ettevõtet, mille 245 käitises käideldakse kemikaale.“ Käitis on ohtlikku ettevõtet või suurõnnetuse ohuga ettevõtet käitava isiku kontrolli all olev ala ning käitaja on see, kes käitab seda käitist. Sõnastus peaks olema „129 käitajat, mille 245 käitises (ohtlikus ja suurõnnetuse ohuga ettevõttes) käideldakse kemikaale.“	Arvestatud ja seletuskirja täiendatud.

Eesti Gaasiliit			
		Sisulised märkused	
	Eelnõu	1. Saame toetada ohuteavituse kohustuse selgemat määratlust Eelnõu kohaselt teavitab ohtliku ettevõtte (edaspidi OE) ja suurõnnetuse ohuga ettevõtte (edaspidi SOE) käitaja inimesi ettevõtte territooriumil ja vahetus läheduses, kuid väljaspool territooriumi teavitab Päästeamet. Peame oluliseks välja tuua, et § 7 rakendamist tuleb täpsustada mittemehitatud/autonoomsete OE gaasikäitiste puhul, et vältida ebaproportsionaalseid nõudeid. Off-grid LPG/LNG/CBM objektid on sageli autonoomsed ning kohapealne personal puudub. Praktikas võib sellest hoolimata tekkida ootus “kohapealse” teavituse lahendustele (nt kõned/SMS-andmebaasid, ükselt-uksele teavitamine), kuigi eelnõu loogika eeldab proportsionaalsust, sh sõltuvalt mõjupiirkonnas olevate isikute arvust. Seoses sellega teeme ettepaneku lisada § 7 juurde täpsustuse: „autonoomse ja mittemehitatud käitise puhul loetakse § 7 nõuded täidetuks, kui on tagatud automaatne häire	Osaliselt arvestatud ja seletuskirja täiendatud. Kemikaaliseaduse § 24 lõige 2 sätestab ohtliku või suurõnnetuse ohuga ettevõtte käitaja kohustuse korraldada koostöös Päästeametiga õnnetuse mõju piirkonda jäävate isikute teavitamine ning määrusega nr 18 sätestatakse täpsemad nõuded. Eelnõukohase määrusega muudetakse leebemaks õnnetusest teavitamise korraldust. Edaspidi on ohtlike ettevõtete käitajad kohustatud õnnetusest teavitama üksnes ettevõtte territooriumil ja vahetus läheduses viibivaid isikuid, samas kui laiem teavitamine õnnetuse mõjupiirkonnas jääb Päästeameti ülesandeks. Seega planeeritav eelnõu annab juba käitaja suhtes leevenduse. Käitajal tuleb tagada objektide ohutus, sh ligipääs päästetöödeks, olenemata sellest, kas on mehitatud või mehitamata objekt.

		Häirekeskusele, kaugjälgimine/valve ja päästetöödeks ligipääsu korraldus.“	Kavandatava sätte eesmärk on tagada õnnetusest kohene teavitamine. Regultatsioon on sõnastatud tehnoloogianeutraalselt ning ei seo teavitamiskohustuse täitmist konkreetse tehnilise lahenduse või süsteemiga. Säte on kohaldatav ka mehitamata gaasikäitistele, kui kohene õnnetusest teavitamine on tagatud. Muu hulgas selgitame, et põhjendatud juhul on võimalik taotleda Päästeametilt automaatset teate edastust Häirekeskusesse (TuOS § 36; siseministri 07.01.2013 määrus nr 1).
		2. Vajadus alata eraldi muudatus määrusele nr 10 (piirväärtused Seveso III-ga kooskõlla) Määruse nr 18 muudatusi tehakse Seveso III ülevõtmise täpsustamise eesmärgil, mistõttu on põhjendatud paralleelselt üle vaadata ka määruse nr. 10 piirmäärad. Seoses sellega teeme ettepaneku viia veeldatud tuleohtlike gaaside OE alammäär Seveso tasemele, et OE alumine piir oleks 50 t.	Selgitatud Muudatusettepanek ei kuulu käesoleva määruse reguleerimisalasse.

Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet			
		Sisulised märkused	
	Seletuskiri	1. Seletuskirja punkti 3 (Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs) teine lõik – lisada kohustuslike dokumentide loendisse ka ohutuse tagamise süsteemi kirjeldus. Täiendavalt lisada „hädaolukorra lahendamise plaani“ ette sõna „ettevõtte“.	Arvestatud ja seletuskirja täiendatud.
	Seletuskiri	2. Seletuskirja peatükkides, mis on seotud ohutuse tagamise süsteemi kirjeldusega (OTSK) ja ohutusaruandega, on öeldud, et nimetatud dokumentide koostamise kohustus on ohtlikel ja suurõnnetuse ohuga ettevõtete käitajatel. OTSK-i ja ohutusaruande koostamise kohustus on ainult suurõnnetuse ohuga ettevõtetel, sh ohutusaruande koostamise kohustus on ainult A-kategooria suurõnnetuse ohuga ettevõtetel, seega ei ole asjakohane nimetada seal ohtlikke ettevõtteid.	Arvestatud ja seletuskirja täiendatud.
	Seletuskiri	3. Seletuskirja eelnõu § 1 punkti 4 kirjelduse teist lõiku täpsustada sõnastust, mida ohutusaruanne kehtiva õiguse kohaselt peab sisaldama: „Kehtiva õiguse kohaselt peavad A-kategooria suurõnnetuse ohuga ettevõtete käitajad koostama ohutusaruande, mis sisaldab ettevõtte ohutuse tagamise süsteemi kirjeldust, käitise ja selle lähiümbruse kirjeldust, käitise allüksuse tegevuse kirjeldust, riskianalüüsi ning kaitse- ja sekkumismeetmete kirjeldust suurõnnetuse tagajärgede piiramiseks.“	Arvestatud ja seletuskirja täiendatud.

	Seletuskiri	4. Seletuskirja eelnõu § 1 punkt 6 kirjelduse neljandas lõigus asendada „helistab kohe Häirekeskusele“ sõnaga „helistab viivitamatult Häirekeskusele“, mille sõnastus on kooskõlas määruse nr 18 § 7 lõike 1 esimeses lauses kasutatud sõnastusega.	Arvestatud ja seletuskirja täiendatud.
Eesti Kaubandus-Tööstuskoda			
		Sisulised märkused	
	Seletuskiri	Palume eelnõus või vähemalt seletuskirjas täpsustada, millist ulatust peetakse „vahetuks läheduseks“.	Arvestatud ja seletuskirja täiendatud.